

بانک ملت (شرکت سهامی عام)

گزارش حسابرسی مستقل و بازرسی قانونی

به انضمام

صورت‌های مالی تلفیقی گروه و بانک

سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۹۸

سازمان حسابرسی

بانک ملت (شرکت سهامی عام)

فهرست مندرجات

شماره صفحه	عنوان
(۱) الی (۱۱)	گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی
۱ الی ۱۳۹	صورت‌های مالی تلفیقی گروه و بانک

سازمان حسابرسی

وزارت امور اقتصادی و دارایی
سازمان حسابرسی

گزارش حسابرسی مستقل و بازرسی قانونی
به مجمع عمومی عادی صاحبان سهام
بانک ملت (شرکت سهامی عام)

گزارش نسبت به صورتهای مالی

مقدمه

۱ - صورتهای مالی تلفیقی گروه و بانک ملت (شرکت سهامی عام) شامل ترازنامه‌ها به تاریخ ۲۹ اسفند ۱۳۹۸ و صورتهای سود و زیان، سود و زیان جامع، تغییرات در حقوق صاحبان سهام و جریان وجوه نقد برای سال مالی منتهی به تاریخ مزبور و یادداشتهای توضیحی ۱ تا ۶۷ توسط این سازمان، حسابرسی شده است.

مسئولیت هیأت مدیره در قبال صورتهای مالی

۲ - مسئولیت تهیه صورتهای مالی یاد شده طبق استانداردهای حسابداری، با هیأت مدیره بانک است. این مسئولیت شامل طراحی، اعمال و حفظ کنترلهای داخلی مربوط به تهیه صورتهای مالی است به گونه‌ای که این صورتهای عاری از تحریف با اهمیت ناشی از تقلب یا اشتباه باشد.

مسئولیت حسابرسی و بازرسی قانونی

۳ - مسئولیت این سازمان، اظهار نظر نسبت به صورتهای مالی یاد شده بر اساس حسابرسی انجام شده طبق استانداردهای حسابرسی است. استانداردهای مزبور ایجاب می‌کند این سازمان الزامات آئین رفتار حرفه‌ای را رعایت و حسابرسی را به گونه‌ای برنامه‌ریزی و اجرا کند که از نبود تحریف با اهمیت در صورتهای مالی، اطمینان معقول کسب شود.

حسابرسی شامل اجزای روشهایی برای کسب شواهد حسابرسی درباره مبالغ و دیگر اطلاعات افشاء شده در صورتهای مالی است. انتخاب روشهای حسابرسی، به قضاوت حسابرس، از جمله ارزیابی خطرهای تحریف با اهمیت ناشی از تقلب یا اشتباه در صورتهای مالی، بستگی دارد. برای ارزیابی این خطرهای کنترل‌های داخلی مربوط به تهیه و ارائه صورتهای مالی به منظور طراحی روشهای حسابرسی مناسب شرایط موجود و نه به قصد اظهار نظر نسبت به اثر بخشی کنترلهای داخلی بانک، بررسی می‌شود. حسابرسی همچنین شامل ارزیابی مناسب بودن رویه‌های حسابداری استفاده شده و معقول بودن برآوردهای حسابداری انجام شده توسط هیأت‌مدیره و نیز ارزیابی کلیت ارائه صورتهای مالی است.

این سازمان اعتقاد دارد که شواهد حسابرسی کسب شده برای اظهار نظر مشروط نسبت به صورتهای مالی تلفیقی گروه و بانک کافی و مناسب است. همچنین این سازمان مسئولیت دارد ضمن ایفای وظایف بازرس قانونی، موارد لازم و نیز موارد عدم رعایت الزامات قانونی مقرر در قوانین پولی و بانکی، اصلاحیه قانون تجارت و مفاد اساسنامه بانک را به مجمع عمومی عادی صاحبان سهام گزارش کند.

مبانی اظهار نظر مشروط

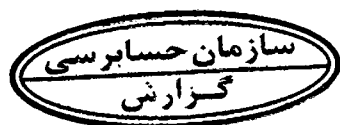
۴ - براساس مفاد ماده ۳۴ اساسنامه صندوق بازنشستگی کارکنان بانکها، کسری منابع صندوق میبایست توسط بانکهای عضو آن تامین شود. براساس محاسبات اکچوئری، سهم بانک مورد گزارش از کسری منابع صندوق تا پایان سال ۱۳۹۸ مبلغ ۱۲۱٫۸۴۴ میلیارد ریال (تا پایان سال ۱۳۹۷ مبلغ ۶۷٫۸۱۲ میلیارد ریال) تعیین گردیده است. بانک ضمن اعتراض به معیارهای مورد نظر در محاسبات اکچوئری در مقطع خصوصی سازی (پایان سال ۱۳۸۷) و بعد از آن، از این بابت صرفاً مبلغ ۱۹٫۴۶۵ میلیارد ریال (یادداشت توضیحی ۲۶ صورتهای مالی) ذخیره در حسابها منظور نموده است. با توجه به مراتب فوق، احتساب ذخیره اضافی در حسابها ضروری است، لیکن تعیین میزان دقیق آن منوط به مشخص شدن نتایج اعتراض بانک خواهد بود.

۵ - سرفصل مطالبات بانک از دولت شامل حدوداً مبلغ ۲۶٫۲۵۲ میلیارد ریال سود دوران بعد از سررسید ناشی از عدم پرداخت در سنوات قبل می باشد که به دلیل عدم انطباق با مصوبه ۹۳۴۳-۹۶/م/ت ۵۳۸۷۵ هـ مورخ ۱۳۹۶/۵/۲۳ هیئت وزیران (مبنی بر محاسبه سود تا تاریخ سررسید به نرخ مندرج در قرارداد و از ابتدای سال ۱۳۹۰ با نرخ سود تسهیلات مصوب شورای پول و اعتبار در هر سال که توسط بانک مرکزی ابلاغ گردیده) قابل انتساب بعنوان مطالبات از دولت نیست. همچنین سرفصل مذکور شامل مبلغ ۵٫۹۳۲ میلیارد ریال مربوط به هزینه اکچوئری قبل از خصوصی شدن بانک شامل اصل و سود بوده، که در تعهد و یا تضمین دولت نمی باشد لذا احتساب آن بعنوان مطالبات از دولت صحیح نیست، ضروری است حسابهای بانک از بابت موارد فوق تعدیل شود.

۶- به شرح یادداشت‌های توضیحی ۱۲ و ۱۳ صورتهای مالی، در سال مالی مورد گزارش بخشی از بدهی‌های غیرجاری مشتریان حدوداً به مبلغ ۵۳,۶۶۳ میلیارد ریال (سال مالی قبل ۹۷,۲۰۱ میلیارد ریال) استمهال، و پس از تقسیط مجدد آنها به طبقه جاری منتقل گردیده است. بعلاوه بخشی از تسهیلات اعطایی ارزی از سنوات قبل با امهال و شناسایی سود تعهدی و تسعیر ارز در طبقه جاری منعکس است که بررسی‌های بعمل آمده حاکی از عدم وصول اصل و سود آنها در سررسید می‌باشد. مضافاً بخشنامه‌های لازم‌الاجرای مصوب شورای پول و اعتبار و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در خصوص تفکیک و طبقه‌بندی تسهیلات اعطایی و احتساب ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول و اخذ وثایق ارزشمند به‌طور کامل رعایت نگردیده است. باتوجه به مراتب فوق احتساب ذخیره اضافی جهت مطالبات مشکوک‌الوصول ضروری است.

۷- همانگونه که در یادداشت توضیحی ۲۴ صورتهای مالی منعکس گردیده است، از بابت رأی هیأت حل اختلاف بدوی مالیاتی و برگ تشخیص صادره توسط سازمان امور مالیاتی جهت مالیات عملکرد سالهای ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ بانک، جمعاً مبلغ ۱۲۵,۸۶۵ میلیارد ریال مطالبه گردیده که از این بابت مبلغ ۲۷,۷۶۷ میلیارد ریال پرداخت و یا ذخیره در حسابها منظور شده و نسبت به مابه‌التفاوت آن اعتراض شده است. همچنین سازمان امور مالیاتی طبق برگ مطالبه مالیات موضوع بندهای (ب) و (پ) ماده ۱۷ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (یادداشت توضیحی ۳-۲۵ صورتهای مالی)، بابت سالهای ۱۳۹۵ الی ۱۳۹۷ جمعاً مبلغ ۲۶,۰۱۳ میلیارد ریال مطالبه نموده است که بانک نسبت به مبانی تشخیص اعتراض و صرفاً مبلغ ۱۱,۰۰۰ میلیارد ریال ذخیره در حسابها منظور و یا پرداخت نموده است. با توجه به مراتب فوق و سوابق مالیاتی بانک در سالهای اخیر، احتساب ذخیره اضافی در حسابها ضروری است، لیکن تعیین میزان دقیق آن منوط به اعلام نظرنهائی مقامات مالیاتی می‌باشد. ضمناً مبلغ ۴۶,۰۰۰ میلیارد ریال مالیات عملکرد و مالیات موضوع بند (ب) و (پ) ماده ۱۷ قانون فوق مربوط به سالهای گذشته را به حساب سود و زیان سال مالی مورد گزارش منظور نموده است. ضروری است حسابهای بانک از این بابت نیز تعدیل شود.

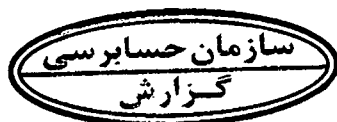
۸ - مطابق یادداشت‌های توضیحی ۱۳-۸، ۳۳ و ۴۵ صورتهای مالی، داراییها و بدهیهای پولی ارزی بانک با استناد به نامه شماره ۹۸/۴۵۰۵۰۸ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۸ بانک مرکزی عمدتاً بر مبنای نرخ ۱۰۲٫۰۰۰ ریال برای هر یورو، (۹۰٫۰۰۰ ریال برای هر دلار) و سایر اسعار بر مبنای نرخ برابری آن به یورو در پایان سال تسعیر گردیده و از این بابت مبلغ ۱۰۹٫۹۶۴ میلیارد ریال به حساب خالص سود (زیان) مبادلات و معاملات ارزی و مبلغ ۳٫۶۴۷ میلیارد ریال به حساب تفاوت تسعیر ارز عملیات خارجی منظور گردیده است. طبق استانداردهای حسابداری در صورت وجود نرخهای متعدد برای یک ارز، از نرخ برای تسعیر استفاده می‌شود که جریانهای نقدی آتی ناشی از معامله یا مانده حساب مربوط، بر مبنای آن تسویه می‌گردد. لذا نحوه عمل فوق منطبق با استانداردهای حسابداری نبوده و به این ترتیب اصلاح صورتهای مالی از بابت موارد فوق ضروری است، لیکن به دلیل عدم دسترسی به نرخ ارز قابل دسترس جهت تسویه بدهیها و وصول مطالبات ارزی، تعیین تعدیلات مورد لزوم بر صورتهای مالی در حال حاضر برای این سازمان مشخص نیست.

۹ - مطابق یادداشت توضیحی ۴۵-۲ و ۵۲ صورتهای مالی، بانک در سال مالی مورد گزارش تسهیلات ارزی غیر جاری را تسعیر نموده که منجر به سود تسعیر به مبلغ ۱۲۲٫۰۲۸ میلیارد ریال شده است. مبلغ ۳۶٫۶۹۳ میلیارد ریال از سود مزبور را به سرفصل خالص سود (زیان) مبادلات و معاملات ارزی و مبلغ ۸۵٫۳۳۵ میلیارد ریال را به سود و زیان انباشته (تعدیلات سنواتی - یادداشت توضیحی ۲-۵۲ صورتهای مالی) به طرفیت تسهیلات اعطایی و مطالبات از اشخاص غیر دولتی منظور نموده است. از طرفی مبلغ ۱۱۶٫۵۸۵ میلیارد ریال ذخیره مطالبات مشکوک الوصول در حسابها منظور و در صورتهای مالی از سرفصل تسهیلات اعطایی و مطالبات از اشخاص غیر دولتی کسر نموده است. تسعیر فوق منطبق با استانداردهای حسابداری نبوده و ضروری است حسابهای بانک از این بابت تعدیل شود.

۱۰ - صورتهای مالی مورد گزارش طبق نمونه ارائه شده توسط بانک مرکزی تهیه شده و الزامات استانداردهای حسابداری در خصوص نحوه ارائه و افشاء صورتهای مالی تلفیقی و بانک در مواردی از جمله، ارائه صورت وضعیت مالی در ۳ ستون (شامل مانده در ۱/۱/۱۳۹۷)، انعکاس تعدیلات سنواتی در صورت سود و زیان جامع، آثار تغییر در رویه و اصلاح اشتباهات در مانده حسابهای ۱/۱/۱۳۹۷ صورت تغییرات در حقوق مالکانه، ارائه صحیح جریانهای نقدی حاصل از فعالیتهای عملیاتی، عناوین صورت وضعیت مالی، تغییرات در حقوق مالکانه و جریانهای نقدی و افشای آثار آتی ناشی از اجرای استانداردهای حسابداری مصوب که تا تاریخ صورتهای

مالی لازم الاجرا نبوده، رعایت نگردیده است. مضافاً همانگونه که در یادداشت توضیحی ۳۲ صورتهای مالی منعکس گردیده، بانک در سال مالی مورد گزارش اقدام به تجدید ارزیابی دارائیها (زمین و سرقفلی) نموده لیکن در رعایت استانداردهای حسابداری و اتخاذ رویه‌های یکسان این نحوه عمل در دیگر شرکتهای گروه اعمال نگردیده و جدول داراییهای ثابت گروه به تفکیک هر طبقه تهیه نشده است.

۱۱- سر فصل سرمایه گذاری در سهام و سایر اوراق بهادار به شرح یادداشت توضیحی ۱۴ صورتهای مالی شامل مبلغ ۱,۹۵۴ میلیارد ریال (معادل حدوداً مبلغ ۲۱۹,۶ میلیون یورو) مربوط به سایر سرمایه‌گذاریهای خارجی می‌باشد که صورتهای مالی حسابرسی شده، تاییدیه وکیل حقوقی در ارتباط با آخرین وضعیت سرمایه‌گذاریهای انجام شده در اختیار این سازمان قرار نگرفته است لذا اثبات مالکیت سهام مذکور بنام بانک ملت برای این سازمان میسر نشده است. مضافاً مطالبات از شرکتهای فرعی و وابسته شامل مبلغ ۲,۱۵۴ میلیارد ریال (به شرح یادداشت توضیحی ۱-۱۵ صورتهای مالی) مربوط به سود سهام شناسایی شده سرمایه‌گذاریهای فوق انتقالی از سنوات قبل است. میزان قابلیت بازیافت موارد فوق برای این سازمان محرز نگردیده بعلاوه در ارتباط با سرمایه‌گذاری در سهام شرکت سرمایه‌گذاری ری، تملک سهام مؤسسه اعتباری نور و دو باب ملک در شرکتهای فرعی جمعاً به مبلغ ۱,۹۰۱ میلیارد ریال شواهد و مدارک کافی و لازم که حسب مورد نشان دهنده خالص ارزش فروش، احراز مالکیت و در تصرف بودن املاک فوق باشد، در اختیار این سازمان قرار نگرفته است. همچنین از بابت مبلغ ۱,۰۶۸ میلیارد ریال بهای تمام شده سرمایه‌گذاری در سهام بانکها و شرکتهای خارجی (یادداشت توضیحی ۱۴) اطلاعات مورد نیاز در رابطه با وضعیت سرمایه‌گذاری فوق در اختیار این سازمان قرار نگرفته است. همچنین صورتهای مالی حسابرسی شده بانک PIB نیز ارائه نشده است. در ضمن صورت تطبیق مانده حسابهای فیما بین بانک با صندوق توسعه ملی و صندوق ذخیره ارزی ارایه نگردیده و پاسخ تأییدیه‌های درخواستی از این بابت نیز دریافت نشده است. مضافاً پاسخ تأییدیه درخواستی از ۴۸ فقره از حسابهای ارزی نزد ۳۵ بانک خارجی و شرکت ملی نفت ایران دریافت نشده است. با توجه به مراتب فوق، تعیین تعدیلات احتمالی که در صورت دسترسی به شواهد فوق‌الذکر و دریافت پاسخ تأییدیه‌های واصل نشده بر صورتهای مالی ضرورت می‌یافت، در حال حاضر برای این سازمان امکان‌پذیر نشده است.

اظهارنظر مشروط

۱۲- به نظر این سازمان، به استثنای آثار موارد مندرج در بندهای ۴ الی ۱۰ و همچنین به استثنای آثار احتمالی موارد مندرج در بند ۱۱، صورتهای مالی یاد شده در بالا، وضعیت مالی گروه و بانک ملت (شرکت سهامی عام) در تاریخ ۲۹ اسفند ۱۳۹۸ و عملکرد مالی و جریانهای نقدی گروه و بانک را برای سال مالی منتهی به تاریخ مزبور، از تمام جنبه های با اهمیت، طبق استانداردهای حسابداری، به نحو مطلوب نشان می دهد.

تأکید بر مطلب خاص

۱۳- همانگونه که در یادداشت های توضیحی ۳-۱۲ و ۲-۲۱ صورتهای مالی منعکس می باشد اصل و سود تسهیلات پرداختی به شرکتهای زیر مجموعه وزارت نفت عمدتاً در سررسید وصول نشده است. طبق بند ۱۶ تبصره ۱۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور مطالبات بانکهای تجاری بابت اصل و سود تسهیلات پرداخت شده به شرکتهای دولتی تابعه ذیربط وزارت نفت بابت تأمین مالی طرحهای بالادستی نفت و گاز تا پایان سال ۱۴۰۰ امهال گردیده است. شایان ذکر است سپرده های مدت دار ارزی بانک مرکزی که در ارتباط با تسهیلات فوق می باشد، تمدید نگردیده و طبق نامه ۹۸/۱۷۱۴۶۴ مورخ ۱۳۹۸/۵/۲۲ آن بانک موقوف به صدور مجوز هیئت وزیران و ارائه مدارک مورد نیاز می باشد. اظهارنظر این سازمان در اثر مفاد این بند مشروط نشده است.

۱۴- مطابق یادداشت های توضیحی ۱-۲-۲-۱۰ و ۲۱ صورتهای مالی، براساس دستورالعمل ایفای تعهدات ارزی به شماره ۶۰/۱۰۱۵ مورخ ۱۳۹۲/۹/۱۶ بانک مرکزی، بانک مورد گزارش با ثبت مطالبات ارزی با نرخ ارز مرجع در سامانه بانک مرکزی، مدعی تخصیص معادل حدود مبلغ ۱۸۱۶۹ میلیون دلار مطالبات از آن بانک می باشد. بانک تا پایان سال ۱۳۹۴ مبلغ ۱۸۳۴۲ میلیارد ریال سود ناشی از تسعیر ارز در حسابها شناسایی و ثبت نموده، که در این خصوص بانک مرکزی در اواخر سال ۱۳۹۰ اقدام به برداشت مبلغ ۲۵۳۷ میلیارد ریال (به شرح یادداشت توضیحی ۲-۲-۲-۱۰ صورتهای مالی) از حساب جاری بانک نموده است که براساس نامه مورخ ۱۳۹۸/۸/۶ اداره آمار و تعهدات ارزی بانک مزبور، مبلغ فوق به حساب خزانه داری کل کشور واریز شده است. لیکن تعیین تکلیف نهایی مبلغ فوق مستلزم هماهنگی لازم با دولت و اخذ مجوزهای لازم است که تاکنون میسر نگردیده است. همچنین مطالبه ارز به مبلغ فوق با نرخ ارز مرجع در حال پیگیری است که نتیجه آن تا تاریخ این گزارش مشخص نشده است. اظهارنظر این سازمان در اثر مفاد این بند مشروط نشده است.

سایر اطلاعات

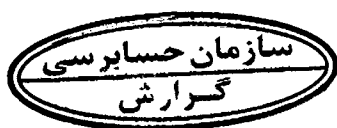
۱۵- مسئولیت "سایر اطلاعات" با هیئت مدیره بانک است. سایر اطلاعات شامل اطلاعات موجود در گزارش تفسیری مدیریت است. اظهارنظر این سازمان نسبت به صورت‌های مالی، در برگیرنده اظهارنظر نسبت به "سایر اطلاعات" نیست و نسبت به آن هیچ نوع اطمینانی اظهار نمی‌شود. در ارتباط با حسابرسی صورت‌های مالی، مسئولیت این سازمان مطالعه "سایر اطلاعات" به منظور شناسایی مغایرت‌های با اهمیت آن با صورت‌های مالی یا با شناخت کسب شده در فرآیند حسابرسی و یا تحریف‌های با اهمیت است. در صورتی که این سازمان به این نتیجه برسد که تحریف با اهمیتی در "سایر اطلاعات" وجود دارد، باید این موضوع را گزارش کند. در این خصوص نکته قابل گزارش وجود ندارد.

گزارش در مورد سایر الزامات قانونی و مقرراتی بانک ملت (شرکت سهامی عام)

گزارش در مورد سایر وظایف بازرس قانونی

۱۶- مفاد ماده ۵ دستورالعمل بند "ب" ماده ۱۷ قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و بند الف ماده ۲۰ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مبنی بر مجاز نبودن مؤسسات اعتباری در خصوص افتتاح و نگهداری حسابهای دولتی برای دستگاه‌های اجرایی از جمله شرکت ملی نفت ایران، شرکت‌های ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، ملی گاز ایران و دانشگاه علوم پزشکی ایران رعایت نگردیده است. تعدادی از شرکتهای فوق ملزم به ایفای تعهدات خود به بانک می‌باشند.

۱۷- مفاد ماده ۱۱ آئین نامه اجرایی ماده ۱۷ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مبنی بر پیگیری وصول اقساط تسهیلات اعطایی از محل حساب ذخیره ارزی (اعم از اصل، سود، وجه التزام تأخیر تأدیه دین) و واریز آن به حساب بانک مرکزی و همچنین گزارش نتیجه پیگیری‌های انجام شده در خصوص وصول اقساط تسهیلات اعطایی هر شش ماه یکبار به بانک مرکزی بطور کامل رعایت نشده است.

۱۸- نسبت کفایت سرمایه بانک به شرح یادداشت توضیحی ۳-۷-۶۲ صورتهای مالی، براساس دستورالعمل محاسبه سرمایه نظارتی و کفایت سرمایه مؤسسات اعتباری به شماره ۹۸/۴۳۶۷۵۸ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۱۷، محاسبه شده، لیکن مفاد ماده ۱۱ دستورالعمل فوق درخصوص تعیین ضریب ریسک مطالبات از بانک مرکزی (یادداشت توضیحی ۲-۱۰ صورتهای مالی) رعایت نگردیده است. در صورت رعایت مفاد ماده فوق و در نظر گرفتن آثار بندهای ۴ الی ۹ این گزارش، نسبت مذکور کاهش خواهد یافت.

۱۹- سیستم بانکداری متمرکز و جامع، موضوع ماده ۱۹ فصل پنجم بسته سیاستی نظارتی سال ۱۳۸۹ بانک مرکزی، علیرغم راه اندازی تا تاریخ این گزارش درخصوص برخی پروندههای سنواتی و تسهیلات ارزی، بطور کامل اجرایی نشده و در نتیجه مغایرت ارقام در راه به موقع رفع نگردیده است. بعلاوه سرفصل ارقام در راه (یادداشت توضیحی ۴-۲۰) شامل ارقام باز بدهکار و بستانکار (ریالی و ارزی) متعددی است که تا تاریخ این گزارش تعیین وضعیت نشده است.

۲۰- توجه مجمع عمومی را در هنگام تقسیم سود، به آثار بندهای ۴ الی ۹ و در نظر گرفتن بند ۱۸ این گزارش و مفاد ماده ۱۱۵ اساسنامه درخصوص اینکه چنانچه نسبت کفایت سرمایه بانک از حد مقرر تعیین شده توسط بانک مرکزی کمتر شود صرفاً ۱۰ درصد سود ویژه سالانه قابل تقسیم بوده و همچنین نامه شماره ۹۸/۴۵۰۵۰۸ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۸ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مبنی بر اینکه سود ناشی از تسعیر داراییها و بدهیهای ارزی، بعنوان سود قابل تقسیم محسوب نخواهد شد و می تواند صرف افزایش سرمایه بانک گردد، جلب می نماید.

۲۱- پیگیریهای بانک جهت انجام تکالیف مقرر در مجمع عمومی عادی مورخ ۱۳۹۸/۴/۳۱ درخصوص بندهای ۴ الی ۸، ۱۱، ۱۴، ۱۶، ۱۹، ۲۲، ۲۵، ۲۶ و ۳۰ این گزارش و همچنین پیگیری وصول مطالبات از شهرداری تهران و وصول مطالبات از شرکتهای فرعی و وابسته با احتساب نرخهای مصوب شورای پول و اعتبار در ارتباط با تأخیر پرداختها به نتیجه قطعی نرسیده است.

۲۲- موارد عدم رعایت الزامات قانونی مقرر در اصلاحیه قانون تجارت و مفاد اساسنامه بانک در سال مالی مورد گزارش به شرح زیر است:

۲۲-۱- مفاد ماده ۹۰ اصلاحیه قانون تجارت، در رعایت نامه شماره ۹۸/۹۲۸۴۷ مورخ ۱۳۹۸/۲/۲۲ بانک مرکزی مبنی بر عدم تقسیم سود ناشی از تسعیر داراییها و بدهیهای پولی ارزی.

۲-۲۲- مفاد ماده ۷ اساسنامه در ارتباط با سقف مجاز تملک سهام بانک به صورت مستقیم و غیرمستقیم توسط سایر اشخاص حقوقی حداکثر ۵ درصد (صندوق تامین آتیه کارکنان بانک ملت ۶/۴۵ درصد) و نیز تبصره یک ماده مذکور مبنی بر اینکه اشخاص حقوقی که تحت مدیریت بخش دولتی قرار دارند، نمی‌توانند در بانک سهامدار باشند. (شرکت سرمایه‌گذاری صبا تامین مالک ۵/۸۸ درصد و سازمان تامین اجتماعی مالک ۳/۸۱ درصد سهام بانک می‌باشند).

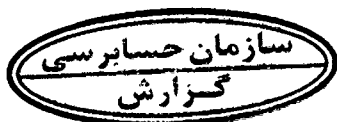
۳-۲۲- مفاد ماده ۱۱۴ اساسنامه در ارتباط با اعطای تسهیلات به ذینفع واحد و قبول تعهدات به نفع وی صرفاً در چارچوب ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (در ارتباط با تسهیلات و تعهدات شرکت ملی نفت ایران، گروه مالی ملت، سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی و شرکت فولاد مبارکه اصفهان) و اینکه مجموع تسهیلات و تعهدات کلان بیش از سقف تعیین شده می‌باشد.

۴-۲۲- ماده ۱۱۷ اساسنامه در ارتباط با اینکه بانک نمی‌تواند سهم خود را که متعلق به سهامداران آن است برای تضمین تسهیلات اعطایی و یا تعهدات ایجاد شده به عنوان وثیقه بپذیرد. (شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی).

۵-۲۲- مفاد ماده ۱۱۸ اساسنامه مبنی بر اختصاص ذخیره کافی متناسب با طبقات هر یک از داراییها در چارچوب ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۶-۲۲- مفاد ماده ۸۹ اساسنامه در ارتباط با اینکه کلیه اوراق و اسناد تعهد آور با دو امضاء مجاز معتبر است. دارندگان امضای مجاز و شرایط و نحوه امضای کلیه اوراق قراردادها و اسناد تعهدآور را هیئت مدیره تعیین می‌نماید، اسامی این اشخاص طی صورتجلسه به اداره ثبت شرکتها جهت درج در روزنامه رسمی اعلام می‌گردد.

۲۳- معاملات مندرج در یادداشت توضیحی ۳-۶۳، به عنوان کلیه معاملات مشمول ماده ۱۲۹ اصلاحیه قانون تجارت که طی سال مالی مورد گزارش انجام شده و توسط هیئت‌مدیره بانک به اطلاع این سازمان رسیده، مورد بررسی قرار گرفته است. در مورد معاملات مذکور، مفاد ماده فوق مبنی بر کسب مجوز از هیئت‌مدیره و عدم شرکت مدیر ذینفع در رأی‌گیری رعایت شده و نظر این سازمان به شواهدی حاکی از اینکه معاملات مزبور با شرایط مناسب تجاری و روال عادی عملیات بانک انجام نگرفته باشد، جلب نشده است.

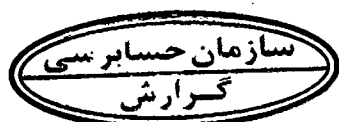
۲۴- گزارش هیئت مدیره، درباره فعالیت و وضع عمومی بانک، موضوع ماده ۲۳۲ اصلاحیه قانون تجارت، که به منظور تقدیم به مجمع عمومی عادی صاحبان سهام تنظیم گردیده، مورد بررسی این سازمان قرار گرفته است. باتوجه به رسیدگیهای انجام شده، نظر این سازمان به موارد با اهمیتی که حاکی از مغایرت اطلاعات مالی مندرج در گزارش مذکور با اسناد و مدارک ارائه شده از جانب هیئت مدیره باشد، جلب نشده است.

گزارش در مورد سایر مسئولیتهای قانونی و مقرراتی حسابرس

۲۵- مفاد مواد ۷ و ۱۰ دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکتهای ثبت شده نزد سازمان بورس اوراق بهادار در ارتباط با ارائه گزارش هیئت مدیره به مجمع عمومی، اطلاعات پرتفوی سرمایه گذارها در مورد بانک و شرکتهای فرعی و ارائه صورتهای مالی میان دوره‌ای برخی از شرکتهای فرعی و افشای صورتجلسه مجمع عمومی پس از ابلاغ ثبت در موعد مقرر، ارائه گزارش تفسیری مطابق با ضوابط مربوط بطور کامل و ماده ۱۹ دستورالعمل انضباطی ناشران پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار در ارتباط با پرداخت کمک بلاعوض با تصویب مجمع عمومی عادی رعایت نشده است.

۲۶- مفاد مواد ۱۶ و ۴۲ دستورالعمل حاکمیت شرکتی شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مبنی بر استقرار و ارزیابی فرآیند اثربخشی هیئت مدیره بانک و اعضای هیئت مدیره ذیربط در شرکتهای فرعی و وابسته، افشای اطلاعات با اهمیت هیئت مدیره و مدیرعامل و کمیته‌های تخصصی هیئت مدیره و اعضای آنها در خصوص عضویت در هیئت مدیره سایر شرکتهای و حقوق و مزایای مدیران اصلی و رویه حاکمیت شرکتی در پایگاه اینترنتی بانک، رعایت نگردیده است.

۲۷- الزامات دستورالعمل ناظر بر حاکمیت شرکتی بانک مرکزی علاوه بر موارد مندرج در بند ۲۶ در خصوص مفاد مواد ۴۵، ۵۳، ۶۰، ۸۹ و ۹۲ در خصوص ایجاد ساز و کارهای لازم به منظور حصول اطمینان از انطباق عملیات و فعالیت‌های بانک با اصول و موازین شرعی، شناخت و انجام اقدامات مناسب در جهت مدیریت چالش‌های ناشی از ساختارهای پیچیده و مبهم گروه، انتصاب و عزل مدیر ارشد ریسک، مدیر ارشد رعایت قوانین و مقررات، مدیر ارشد حسابرسی داخلی پس از اخذ تأیید صلاحیت حرفه‌ای از بانک مرکزی، رعایت نگردیده است.

۲۸- براساس یادداشت توضیحی ۲-۲۵ صورتهای مالی، طبق مفاد "آیین نامه میزان و نحوه دریافت حق عضویت در صندوق ضمانت سپردهها" حق عضویت سالانه هر بانک برابر با ۳۰ صدم درصد میانگین مانده هفتگی تمامی هر حساب سپرده ای سال مالی قبل، تا سقف تضمین صندوق، تعیین شده است. بانک سهم خود را از حق عضویت سالهای ۱۳۹۳ لغایت ۱۳۹۷ بصورت علی الحساب به مبلغ ۵,۳۸۳ میلیارد ریال پرداخت نموده و از بابت سهم سال مالی مورد گزارش نیز معادل ۱,۶۴۸ میلیارد ریال ذخیره در حسابها منظور نموده است. کنترل فرآیند محاسبات و تعیین حق عضویت سالهای فوق الذکر، مستلزم انجام حسابرسی خاص می باشد.

۲۹- محاسبات تفاوت سود قطعی و علی الحساب سپردههای سرمایه گذاری به شرح یادداشتهای توضیحی ۳۹ الی ۴۲ افشاء گردیده، در انطباق با مفاد بخشنامه شماره ۹۴/۶۹۳۸۳ مورخ ۱۳۹۴/۳/۲۰ بانک مرکزی مورد رسیدگی قرار گرفته، به استثنای پرداخت سود مازاد بر نرخهای مقرر مصوب شورای پول و اعتبار در برخی موارد به مواردی حاکی از عدم رعایت مفاد بخشنامه مذکور برخورد نشده است.

۳۰- در اجرای ماده ۳۳ دستورالعمل اجرایی مبارزه با پولشویی توسط حسابرسان رعایت مفاد قانون مبارزه با پولشویی و آیین نامه ها و دستورالعمل های اجرایی مرتبط، در چارچوب چک لیست های ابلاغی مرجع ذیربط و استانداردهای حسابرسی، توسط این سازمان مورد ارزیابی قرار گرفته است. باتوجه به استقرار واحد مبارزه با پولشویی در سطح شبکه بانک و انجام برخی از اقدامات موثر در این خصوص، مفاد قانون مزبور و دستورالعمل های قابل اجرا در سیستم بانکی در مواردی بطور کامل اجرایی نشده است.

سازمان حسابرسی
سید مهدی موسوی پور
محمود آصفی

۱۹ تیر ۱۳۹۹